Ἀνδρείας ὕμνος – σαλπίζειν δεῖ*

Εἶναι ἀσφαλῶς δυσχερές νά ἐπιχειρήσῃ κανείς νά σκιαγραφήσῃ, πολύ περισσότερον νά περιγράψῃ, ἱερόν ἄνδρα τῆς περιωπῆς καί τοῦ διαμετρήματος, ἰδιαιτέρως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος καί τοῦ ἤθους, τοῦ Θεοδωρουπόλεως Γερμανοῦ -συγχρόνου κλεΐσματος ὁσιότητος τῆς Μητρός Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως-, ὁ ὁποῖος διά βίου ἐμερίμνησεν τό ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καί τιμῇ[1].

Καί εἶναι ἀληθές, ὅτι τόν Οἰκουμενικόν Θρόνον ἐκόσμησαν ὄχι μόνον Ἅγιοι καί Ὅσιοι Πατριάρχαι, ἀλλά καί κλεινοί μαρτυρικοί Ἱεράρχαι, οἱ ὁποῖοι διηκόνησαν καί ἐτίμησαν ἑαυτούς καί τήν μαρτυρίαν των, καί οἱ ὁποῖοι τήν τῶν προσκαίρων δόξαν εἰς οὐδέν ἐλογίσαντο. Περιβληθέντες δέ τό τριβώνιον τοῦ «χαρμοσύνου πένθους», γενναιοφρόνως ἐστήριξαν ἐν λόγῳ ἀληθείας τόν Θεσμόν καί τόν λαόν, ὡς φυτουργοί φυτῶν ὡραίων. Πολλοί ἐξ αὐτῶν προετίμησαν τήν ἀνήφορον τοῦ Γολγοθᾶ, αἴροντες πολλάκις -ἄν ὄχι πάντοτε- τόν σταυρόν τοῦ μαρτυρίου, ἐπιδεικνύοντες τοῖς πᾶσιν, οἰκείοις καί ἀλλοτρίοις, σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πρᾳότητα, μακροθυμίαν, ἀγάπην γνησίαν-σύνδεσμον τελειότητος[2].

Ἔνιοι τῶν Ἱεραρχῶν τούτων συνεκέρασαν τήν ἱερουργίαν τοῦ Φρικτοῦ Θυσιαστηρίου μέ τήν κενωτικήν προσφοράν, τήν ἄθλησιν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς διοικήσεως, ἄλλοι δέ προετίμησαν τόν μονήρη βίον. Καίτοι δέ ζῶντες ἐν τῷ κόσμῳ ἀπέφυγον τόν συγχρωτισμόν μέ τά τοῦ κόσμου.

---

* Ἐλέχθη ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Μελίτωνος, ἐκπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατά τήν ὀργανωθεῖσαν ἐν Θεσσαλονίκῃ, τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 2026, ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καί τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Ἑσπερίδα: «Μητροπολίτης Θεοδωρουπόλεως Γερμανός: Ἕνας Ἱεράρχης τῆς σιωπηλῆς προσφορᾶς».

[1] *Α΄ Θεσ.* 4,4.

[2] Πρβλ. *Κολ.* 3,12-14.

Μία μορφή τῆς τελευταίας κατηγορίας, τῆς ἰδικῆς μας γενιᾶς, εἶναι ὁ τιμώμενος· ὁ ἐμπειρικῶς βιώσας τό Βιβλικόν, ὅτι «δυνατωτέρα παντός ἐστιν ἡ εὐσέβεια»[3], τήν ὁποίαν καί ὡς δύναμιν ἐνεκολπώθη. Τιμᾶται Γερμανός ὁ Ἀθανασιάδης, ὁ σεμνός Ἱεράρχης, πρωτοβουλίᾳ τῆς ὑμετέρας Θεοφιλοῦς Παναγιότητος, ἀδελφέ τετιμημένε καί περισπούδαστε ἅγιε Θεσσαλονίκης κύριε Φιλόθεε, καί τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τούτου διά τῆς ὁρισθείσης Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπό τήν προεδρείαν τῆς Καθηγητρίας κυρίας Μαρίας Ράντζου, καί τῆς ἐν τῷ γειτνιάζοντι Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου.

Ἀληθῶς, διά τῆς παρούσης ἐσπερίδος «ἀμοιβάς ἀποδίδετε τοῖς προγόνοις»[4], ἀδελφέ ἅγιε Θεσσαλονίκης καί φίλοι Καθηγηταί τοῦ Τμήματος Θεολογίας. Καί μάλιστα πρός ἕνα Ἱεράρχην τοῦ κλεινοῦ Φαναρίου, «πρᾷον, εὐσυμπάθητον, εἰρηνικόν, ἄκακον, πεινώντων ἄρτον, πενήτων χορηγίαν, περιβολήν γυμνητευόντων»[5], τοῦ ὁποίου «τά καλά ἔργα πρόδηλά ἐστι»[6].

Γόνος τοῦ ἱστορικοῦ Μακροχωρίου τῆς Πόλεως, πνευματικόν ἀνάστημα τοῦ ἐκ τῶν ἐμπύρων Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου Μητροπολίτου Ἴμβρου καί Τενέδου καί εἶτα Δέρκων Ἰακώβου Παπαπαϊσίου, τοῦ γνωριζομένου ὡς «aziz Iakovos (ἅγιος Ἰάκωβος)», ὁ Θεοδωρουπόλεως Γερμανός χαρακτηρίζεται ταπεινός καί συγχρόνως ἀνδρεῖος· ἐν τῇ ἀδοξίᾳ τοῦ βίου του περιφρονημένος· δι᾽ ἄλλους δέ, κρίνοντας ἐπιπολαίως καί ἐπιφανειακῶς, «σημεῖον ἀντιλεγόμενον»· διά τούς πολλούς ὅμως ὁ «πνευματικός», «ὁ ἅγιος», «ὁ Ἁγιορείτης», ὁ διδακτικός ἀσκητής, τῶν ἀσκουμένων ὁ ὑπογραμμός, ὁ ἀθορύβως ἐλεῶν, ὁ ἐν τῷ κόσμῳ ζῶν καί πρός οὐρανόν ἀποβλέπων, ἔνθα τό πολίτευμα ἡμῶν ὑπάρχει.

---

3 Πρβλ. *Σοφ. Σολ.* 4,12.

4 Πρβλ. *Α΄ Τιμ.* 5,4.

5 Πρβλ. *Ἀκολουθίαν Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος,* 12 Νοεμβρίου, ᾠδή ε΄, τροπάριον β΄.

6 *Α΄ Τιμ.* 5,25.

Κατά τόν ὁμιλοῦντα, διά τόν τιμώμενον Ἱεράρχην θά ἤρμοζε τό ὑμνολογικόν «ψαυέτω μηδαμῶς χείρ ἀμυήτων». Διότι διά νά ὁμιλήσῃ κανείς διά τό πρόσωπον καί τό μέγεθός του θά ἔδει νά μυηθῇ εἰς τό μυστήριον τοῦ Φαναρίου· πολύ περισσότερον εἰς τό μυστήριον τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἄλλωστε, ὁ ἴδιος ὁ Γερμανός πολλάκις ἐμονολόγει: «πεφανέρωται τά θαύματα τοῖς προσκυνοῦσιν ἐν πίστει τό μυστήριον»[7].

***

Παναγιώτατε ἅγιε Ποιμενάρχα, ἀδελφοί Ἱεράρχαι, Πατέρες καί φίλοι σεβαστοί,

Διά νά προσεγγίσῃ κανείς τόν Θεοδωρουπόλεως Γερμανόν δέον νά μυηθῇ προηγουμένως, ἐπαναλαμβάνω, εἰς τό τί εἶναι Φανάριον, Ἅγιον Ὄρος, πνευματική πολιτεία, Ὀρθόδοξος ἄσκησις, Σταυρός καί παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ.

Πολλαί ἀληθῶς αἱ θλίψεις τῶν δικαίων[8]. Ο Θεοδωρουπόλεως Γερμανός, κατέχων πλοῦτον τό ἁπλοῦν καί τό ἀπέριττον, ἔφευγε ἐν παρρησίᾳ τό ἀνθρώπινον δοξάριον καί εἰσέπραττεν ὡς περικεφαλαίαν τήν περιφρόνησιν τῶν ἀνθρώπων ἐν καρτερίᾳ πολλῇ, ἐν ἀκακίᾳ, ἐν σωφροσύνῃ, ὡς δειχθήσεται καί ἐν συνεχείᾳ.

***

Ὁ βίος καί ἡ πολιτεία τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου εἶναι γνωστή· ἐπιστολή ἀναγινωσκομένη καί ἐπιγινωσκομένη δι᾽ ὅσους τόν ἐζήσαμε ἐκ τοῦ ἐγγύς. Διά τοῦτο καί ὁ ὁμιλῶν θά προσπαθήσῃ νά τόν σκιαγραφήσῃ ὄχι βιογραφικῶς, ἀλλά «καθώς ἐστι»· ὅπως τόν ἐγνώρισα.

Ο Θεοδωρουπόλεως Γερμανός ὑπῆρξεν ἁπλοῦς καί ταπεινός, συγχρόνως ὅμως καί ἀνδρεῖος. Τήν ἀνδρείαν του ὡς ὕμνον καί ἐπιτάφιον λόγον θά μαρτυρήσῃ ὁ ὁμιλῶν. Διότι ἀληθῶς ὑπῆρξε σάλπιγξ. Σάλπιγξ κραυγῆς προσευχητικῆς, παράδειγμα φωτεινόν,

---

7 Πρβλ. Κυριακή πλ. Α΄ ἤχου, *Στιχηρόν τῶν Αἴνων.*

8 *Ψαλμ.* 33,20.

πλοῦτος ἀρετῆς, ἀνδρεῖος ἐν τῇ προασπίσει τῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου· ἄν καί δέν ὠμίλει πολύ.

Ὁ σιωπηλός, λακωνικός ἐνίοτε λόγος του, ἡ ἱλαρά μορφή του, ἐδήλουν τό ποιόν του, τόν θησαυρόν πού ἔκρυπτε.

Ἡ ἀνδρεία καί ἡ γενναιότης του, μή ἐκδηλουμένη δι' ἐξωτερικῶν σχημάτων, βιουμένη ὅμως ἐν «τῷ κρυπτῷ τῆς καρδίας» καί ἐν προσευχῇ, ἐνίοτε καί ἐν παρρησίᾳ, ἀπεκάλυπτε -καί ἀποκαλύπτει- μίαν μορφήν ὀσίαν τοῦ καιροῦ μας, τοῦ τόπου μας καί τοῦ τρόπου μας.

***

Ἡ πορεία του, ὡς κληρικοῦ καί ὡς Ἀρχιερέως, διηνεκής προσπάθεια παρουσίας τοῦ Χριστοῦ.

Δέν χαρακτηρίζεται διά σημαντικάς συγγραφάς, διά σπουδαῖα ἔργα καί λόγους. Συγγραφή ὑπῆρξεν ὁ βίος του. Πολλά κηρύγματά του, μνημεῖα πνευματικότητος, φυλάσσονται ἐν τῷ ἀρχείῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πισιδίας· ἄγνωστον πῶς εὑρέθησαν ἐκεῖ. Ὁ ἴδιος ὑπῆρξε βιωματική συγγραφή ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ σύντομος Ἡγουμενία του (1991-1995) ἐν τῇ Ἱερᾷ Πατριαρχικῇ καί Σταυροπηγιακῇ Μονῇ τῆς Παναγίας Τριάδος ἐν Χάλκῃ ὑποδειγματική· κατέλιπεν ἐποχήν.

***

Τόν ἐνθυμοῦμαι, κατά τά τελευταῖα ἔτη τῆς ἐπιγείου βιοτῆς του, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ, νά μεταλαμβάνῃ διά τῆς ἱερᾶς λαβίδος, ὑπό τοῦ ἱερέως, τῶν ἀχράντων μυστηρίων καθ' ἑκάστην Κυριακήν· νά κάθηται ὁμοῦ μετά τῶν ὑπαλλήλων εἰς τό ταπεινόν γραφεῖον τοῦ ἱερέως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί νά διδάσκῃ. Τόν ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη ἔχοντα βακτηρίαν τόν μακαριστόν συνώνυμόν του Μητροπολίτην Τρανουπόλεως Γερμανόν, μετά τοῦ ὁποίου καί ἐπεσκέπτοντο καθ' ἑκάστην Τετάρτην ἐν νοσοκομείῳ τόν χρονίως ὑπομείναντα «τροπήν ἀσθενείας» μακαριστόν Μητροπολίτην Νικομηδείας Ἰωακείμ· περιοδεύοντα καθ' ἕκαστον Σάββατον πάντας ἀνεξαιρέτως τούς γηροκομουμένους καί νοσηλευομένους ἐν τοῖς

Ἐθνικοῖς Φιλανθρωπικοῖς Καταστήμασι τοῦ Γένους ἐν Βαλουκλῇ· ἀπευθύνοντα εἰς ἕκαστον «λόγον στοργικῆς παρηγορίας» καί διανέμοντα «σοκολατάκια καί κολώνιες»· πολλάκις παρέστην μάρτυς ὅταν ἡτοίμαζε, μόλις ἐλάμβανε τόν μισθόν του, φακέλλους, τούς ὁποίους διένειμεν εἰς ἐχούσας ἀνάγκην ἀνεξαρτήτως φυλῆς οἰκογενείας.

Ὀρθόδοξοι πιστοί τῆς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τοῦ ὁμωνύμου προαστείου τῆς ΚΠόλεως μέχρι σήμερον μνημονεύουν ὅτι ὡς Ἐπίσκοπος Ἀριανζοῦ ἐτέλει καθημερινῶς τήν Θείαν Λειτουργίαν καί ἐκατήχει ἐν τῷ γυναικωνίτῃ τοῦ Ναοῦ. Ἀλλά ὁ χρόνος δέν ἐπαρκεῖ εἰς περαιτέρω ἀναφοράν. Σιγῇ προσευχητικῇ τιμάσθω. Ἀθορύβως. Ὡς ἀθόρυβος ὑπῆρξεν ὁ βίος του.

***

Τονιστέον μόνον, ὅτι ἡ μαθητεία του ἐν τῇ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης ἔκθεσις διαγωνισμοῦ. Ἡ ἐκκλησιαστική πορεία του, ἰδίᾳ ἀπό τῆς χειροτονίας του εἰς διάκονον καί ἐξῆς, κάτοπτρον. Ὑπό τήν σκιάν τοῦ Δέρκων Ἰακώβου ἐπολιτεύθη ἀξίως ὡς Ἀρχιδιάκονος καί Πρωτοσύγκελλός του, καταγράφων λεπτομερῶς τά καθ᾽ ἡμέραν γεγονότα καί ἱερουργῶν τό θεῖον κήρυγμα· καί μάλιστα τό μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Καί ἦλθε τό πλήρωμα τοῦ καιροῦ. Καί περιεβλήθη τόν ἀκάνθινον στέφανον τῆς μίτρας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Χριστοῦ ζηλωτής ὁ ἀοίδιμος διέπρεψεν ἰδιαιτέρως ἐν τῇ ἱερουργίᾳ τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας ὡς πνευματικός τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καί κατέστη μεμαρτυρημένως φωταγωγός πολλῶν καρδιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐβλάστησαν εὐσέβειαν. Ἡ ὑπομονή καί ἡ καρτερία του, ὁ γλυκύς καί ἀναπαύων σωτήριος φθόγγος του πρός ψυχάς φορτισμένας, συνετέλεσεν εἰς ἀνακαίνισιν ζωῆς πλήθους πολλοῦ, μέχρι τοῦ σημείου ἡ φήμη του ὡς Πνευματικοῦ νά ὑπερβῇ τά στενά καί συγχρόνως ἀπέραντα ὅρια τῆς Βασιλίδος, ὥστε νά προσέρχωνται πρός ἐξομολόγησιν πιστοί ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἱεραρχικὴ πορεία του, σεμνή, θεοτερπής, θεοπρεπής, ἐν πνεύματι πρᾳότητος, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, τό ὁποῖον, ὡς ἐπανελάμβανε, «χορηγεῖ, συνέχει, τροφοδοτεῖ καί συγκροτεῖ» τά πάντα. Σιωπηλή, πάντοτε δημιουργική, ἀποτελεῖ παράδειγμα πρός μίμησιν. Ἡ ὑπακοή καί εἰς νεωτέρους κατά τήν ἡλικίαν προϊσταμένους καί συναδέλφους του Ἱεράρχας, ἀπόλυτος. Αἱ ἐκθέσεις του ὀσμή παραδοσιακῆς Φαναριωτικῆς εὐῳδίας.

Ἁγιορείτης πλέον καί πέραν τοῦ Ἁγιορείτου ὁ Θεοδωρουπόλεως, ρυσθείς ἀπείρων πειρατηρίων βίου, ὡς προσωπικῶς γνωρίζω, τῇ ἐπικλήσει τῆς Κυρίας τοῦ Ἱεροῦ Τόπου, ἔλαβε παρά τῆς πανσθενουργοῦ Χάριτός Της ἄπειρα γέρα: θαυμαστόν βίον, λόγον ἁπλοῦν, γλῶσσαν φωταυγῆ... πολλούς πρός Χριστόν ἐπέστρεψεν, ἐλεύθερος δέ τῶν γηΐνων, «ζόφου μεταστάς φωτός οἰκεῖ χωρίον», ἀπό τῆς 10ης Αὐγούστου 2018, ὅτε μεταφερθείς, προνοίᾳ τοῦ πνευματικοῦ υἱοῦ του Μητροπολίτου Καλλιουπόλεως καί Μαδύτου Στεφάνου ἐκ τοῦ ἀσύλου τοῦ Βαλουκλῆ ἐν τῷ νοσοκομείῳ «Memorial» τῆς ΚΠόλεως ἠρέμα παρέδωκε τῷ Δημιουργῷ καί Πλάστῃ τό πνεῦμα, παρόντων ἐν προσευχῇ τοῦ νῦν Ἐπισκόπου Εὐδοκιάδος Ἀμβροσίου καί τοῦ σήμερον ἐν Ἀμερικῇ διακονοῦντος Ἀρχιμανδρίτου Νήφωνος Τσίμαλη καί τοῦ ὁμιλοῦντος, προστρέξαντος, τῇ παρακλήσει τοῦ μή δυνηθέντος λόγῳ ἀνυπερβλήτου κωλύματος πνευματικοῦ υἱοῦ του μόλις ἀνωτέρω μνημονευθέντος Μητροπολίτου Καλλιουπόλεως. Ἐτέλεσα τό πρῶτον τρισάγιον, οἱ δέ δύο εἰρημένοι ἀδελφοί ἐπεμελήθησαν τά τῆς προετοιμασίας τῆς σοροῦ.

Ἡ αὐλαία ἔπεσεν. Ο Ιεράρχης ὁσίως ἐβίωσε ἐν γῇ καί ἐθερίσθη ὑπό τοῦ Γεωργοῦ τῶν καλῶν τοῦ ματαιόπονος βίου. Μετετέθη ἐκ γῆς πρός οὐρανόν, ἀπό τῶν προσκαίρων εἰς τά αἰώνια. Καί κατέλιπε τοῖς ἐπιγενομένοις στίγμα καί γραμμήν πλεύσεως. Στίγμα ἄρχοντος ἐν ταπεινώσει καί ἀνδρείᾳ Φαναριώτου Ἱεράρχου, τήν καλήν στρατείαν ἐν πίστει καί ἀγαθῇ συνειδήσει τελειώσαντος[9], τύπου εἰς τό μιμεῖσθαι καί βιοῦν ἀρετήν[10], Θεοῦ θεράποντος ἀληθοῦς, καυχήματος τοῦ

---

9 Πρβλ. *Β΄ Θεσ.* 3,13.

10 Πρβλ. *Β΄ Θεσ.* 3,9.

Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τῆς Μητρός ὅλων μας Ἐκκλησίας.

***

Παναγιώτατε, Πατέρες, ἀδελφοί καί φίλοι,

Ὁ ὁμιλῶν πένης τοῦ λόγου κρίνει ταπεινῶς, ὅτι «σαλπίζειν δεῖ» «ὕμνον ἀνδρείας» εἰς τόν ἀλήστου μνήμης σεμνόν καί ταπεινόν Ἱεράρχην διά δύο γεγονότων, τά ὁποῖα ὁ ἴδιος ἐβίωσεν ἐν καιροῖς δυσχειμέροις διά τήν κληρουχίαν τοῦ Θρόνου ἐν ΚΠόλει.

Ἄς ἐνωτισθῶμεν, λοιπόν, τόν ἀνδρεῖον ἐξιστοροῦντα βιωματικῶς γεγονός «καταχνιᾶς μαρτυρίου» τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1955: «...Σχετικῶς μέ τό ἱστορικόν τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ (ἐν Θεραπείοις) παλαιοῦ κτιρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (Δέρκων), ἀναφέρω εὐλαβῶς -γράφει- τά ἀκόλουθα: Τήν νύκτα τῆς 5ης πρός τήν 6ην Σεπτεμβρίου 1955, περί ὥραν 22αν,τά ὠργισμένα πλήθη περιέζωσαν αἰφνιδίως πανταχόθεν τό κτίριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τό κείμενον ἔναντι τῆς ἀποβάθρας τῶν Θεραπείων, καί ἤρχισαν νά λιθοβολοῦν πανταχόθεν καί νά σπάζουν τούς ὑαλοπίνακας τῶν παραθύρων. Πρός τοῦτο ἔφεραν φορτηγόν πλῆρες ἀπό χαλίκια... Μετά ταῦτα, κατακόψαντες τήν ξυλίνην θύραν τῆς κυρίας εἰσόδου διά πελέκων, εἰσῆλθον εἰς τήν Ἱ. Μητρόπολιν, φέροντες δύο βυτία βενζίνης, τά ὁποῖα ἐνωρίς ἐκ τῆς προτεραίας εἶχον ἐναποθέσει ἔμπροσθεν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, καί ἐκχύνοντες τό περιεχόμενόν των εἰς τούς διαδρόμους καί τά δωμάτια. Εἰς ἕν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν -ἄνωθεν τῆς κυρίας εἰσόδου- δωματίων περιεμένομεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δέρκων κ.κ. Ἰάκωβος καί ὁ γράφων. Πρός στιγμήν ὠσφράνθημεν ὀσμήν καιομένου καί τριξίματα. Ὅταν ἐξήλθομεν εἰς τόν κεντρικόν θάλαμον, τήν αἴθουσαν ὑποδοχῶν, ἡ Ἱ. Μητρόπολις ἐκαίετο πανταχόθεν. Κατ᾽ εἰσήγησιν τοῦ Γέροντος ἐπροχωρήσαμεν πρός τό μόνον μή σιδηρόφρακτον παράθυρον τοῦ Β΄ ὀρόφου καί ἐκεῖθεν διεπεραιώθημεν εἰς τόν ἐξ ἀριστερῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μικρότερον κῆπον, ὅπου ἐγενόμεθα αὐτόπται μάρτυρες τῆς μεγάλης καταστροφῆς: Ἐντός 25 λεπτῶν τῆς ὥρας τό μέγα κτίριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, μέχρι τῶν θεμελίων του ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ

πυρός. Τῇ βοηθείᾳ εὐσεβῶν νέων Θεραπειανῶν, ὡς τοῦ κ. Χριστοφόρου Ζωγραφοπούλου κ. ἄ. διεσώθημεν καί μετέβημεν εἰς τήν οἰκίαν τοῦ κυρίου Δημητρίου Κουτσοπούλου, ὅπου καί διενυκτερεύσαμεν ἀκούοντες τάς κραυγάς τοῦ ἐξωργισμένου ὄχλου καί τόν θόρυβον τῶν καταστροφῶν, τάς ὁποίας προεκάλει εἰς καταστήματα, οἰκίας, ὡς καί εἰς αὐτόν τόν Ἱ. Ναόν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ο Μητροπολιτικός Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου διέμεινεν ἄθικτος καί ἀπό τάς φλόγας τῆς πυρκαϊᾶς καί ἀπό τήν ἐπίθεσιν τοῦ ὄχλου, καθόσον ὁπλοφόρος ἀστυνομικός μονώτατος ἀντεστάθη καί δέν ἐπέτρεψε εἰς αὐτόν νά εἰσχωρήσῃ εἰς τόν αὐλόγυρον....»[11].

Σημειωτέον ἐπιγραμματικῶς, πρός τήν ἀνωτέρω βιωματικήν γραφήν, ὅτι τό Μητροπολιτικόν Μέγαρον, κόσμημα ἀρχιτεκτονικόν, ἐπυρπολήθη, οἱ δέ ἐν αὐτῷ διαμένοντες Ποιμενάρχης Μητροπολίτης Ἰάκωβος καί Ἀρχιδιάκονος Γερμανός διεσώθησαν ἐκ βεβαίου θανάτου, ἀληθῶς ἐκ θαύματος, ὑπό ὁμογενῶν ὡς μαρτυρεῖται ὑπό τοῦ αὐτόπτου μάρτυρος Ἱ. Σιταρᾶ ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ «Τά Σεπτεμβριανά καί ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ». Γράφει: «...οἱ μόνοι πού κυκλοφοροῦσαν εἴμαστε ἐμεῖς. Εὐτυχῶς μέσα στήν φασαρία πού εἶχε δημιουργηθεῖ δέν μᾶς κατάλαβαν ὅτι εἴμαστε Ρωμηοί... βλέπουμε μακρυά νά κοκκινίζει ὁ οὐρανός. Εἶχαν πυρπολήσει τό ἱστορικό διώροφο κτίριο τῆς Μητρόπολης Δέρκων, κτίσμα τοῦ 17ου αἰῶνος, μέσα στό ὁποῖο βρισκόταν ὁ Δεσπότης μας Ἰάκωβος, ὁ ἀρχιδιάκονος Γερμανός... Εἶχαν περιλούσει τό ξύλινο διώροφο αὐτό κτίριο μέ βενζίνη καί πετρέλαιο ἀπό τήν πλευρά τῆς προσόψεως πρός τόν παραλιακό δρόμο... ὁ Δεσπότης μας ἀναζητοῦσε τρόπο διαφυγῆς ἀπό τά ὀπίσθια, πρός τόν περίβολο τοῦ διπλανοῦ Ἅη Γιώργη, Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως· ὅμως στά παράθυρα ὑπῆρχαν σιδερένια κάγκελα. Ἀμέσως τρέχει ὁ ἀξέχαστός μου φίλος Χριστοφόρος Ζωγραφόπουλος, γνωστός μέ τό παρατσούκλι «μάγκας», καί ξηλώνει μέ τά γερά μπράτσα του τά κάγκελα τῶν παραθύρων, ἀπό τά ὁποῖα ἀπεγκλωβίζονται... μάλιστα τόν Δεσπότη τόν εἶχαν τυλίξει μέ

---

[11] Ἔκθεσις πρός τόν Μητροπολίτην Δέρκων Κωνσταντῖνον, ἀπό 23ης Ἰουλίου 1977.

κουβέρτα νά μήν τόν ἀναγνωρίσουν οἱ ἔξαλλοι αὐτοί ἐμπρηστές...»[12]· «...τούς ἔσωσαν ἀπό βέβαιο θάνατο οἱ νέοι τῶν Θεραπείων βάζοντάς τους μέσα σέ τσουβάλια»[13].

***

Ἑτέρα μαρτυρία, ἄπελπις κραυγή τοῦ μακαριστοῦ Γερμανοῦ, ὑπῆρξεν ὁ χειρισμός, τῇ παρακλήσει τοῦ τότε Μητροπολίτου Δέρκων Κωνσταντίνου, τοῦ προκύψαντος ζητήματος κατεδαφίσεως τμήματος τοῦ ἱστορικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου ἐν Μακροχωρίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

Τό τμῆμα ἐκεῖνο τοῦ Ναοῦ κατηδαφίσθη τελικῶς τήν 13ην Ἰουνίου 1985 πρός διάνοιξιν τῆς ὁδοῦ, τοῦ Ἐπισκόπου Ἀριανζοῦ Γερμανοῦ κατάγράψαντος πλήρως μέ χρονολογικήν ἀκρίβειαν τήν «περιπέτειαν» ταύτην, ἐν κατακλεῖδι δέ σημειώσαντος: «Κατηδαφίσθη μέχρι θεμελίων ὁ περικαλλής πλεγμένος μέ πίστιν καί εὐλάβειαν πολλήν καί δοξολογίαν πρός τόν Θεόν τῶν Πατέρων ἡμῶν 80 ἑκατοστῶν μέτρου τοῖχος, ὁ προστατευτικός τῆς προσόψεως τοῦ Ναοῦ, ὁ παλαιός, ὁ θεμελιωθείς καί ἀνεγερθείς κατά τά τέλη τοῦ 18ου καί ἀρχάς τοῦ 19ου αἰῶνος μέ τάς στερήσεις, τάς θυσίας, τούς πόνους καί τά δάκρυα τῶν Μακροχωριτῶν καί μάλιστα τοῦ ἐσναφίου τῶν ἀμπελουργῶν καί μπαχτσεβανέων...»[14]. Εἰς «διαβεβαίωσιν» δέ

---

12 Ἀφήγησις Ἰ. Σιταρᾶ, ἐν ἐφ. *Ο Πολίτης,* Αὔγουστος 2009, ἀριθμ. 508.

13 Συναφής εἶναι καί ἡ μαρτυρία ἑτέρου αὐτόπτου μάρτυρος: «... ὁ Ἱερός Μηροπολιτικός Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Θεραπείων, τῶν μέσων τοῦ 18ου αἰῶνος, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μετά τήν Ἅλωσιν τῆς ΚΠόλεως, ὡς καταφαίνεται καί ἐκ διασωθέντος ἱεροῦ Εὐαγγελίου φέροντος ἐπί τοῦ ἀργυροῦ ἐπικαλύμματος (σταχώσεως) τήν ἐπιγραφήν «Δέρκων Μακάριος 1777», ἀποφάσει τῆς τοπικῆς Δημαρχίας Sarıyer ἀπηλλοτριώθη καί κατεδαφίσθη πρός διεύρυνσιν τῆς διερχομένης ἔμπροσθεν αὐτοῦ παραλιακῆς ὁδοῦ. Ἡ τελευταία Θεία Λειτουργία ἐτελέσθη τήν 23ην Ἀπριλίου 1958, μή ἐπιτραπείσης ἔκτοτε τῆς τελέσεως ἱερῶν ἀκολουθιῶν, παρά τάς διαμαρτυρίας τοῦ τότε Μητροπολίτου Δέρκων Ἰακώβου πρός τήν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας. Περί τάς ἀρχάς τοῦ Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1958, ἄνευ προειδοποιήσεως, κατηδαφίσθη ὑπό τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Δήμου, τῶν ἱερῶν εἰκόνων καί λειτουργικῶν σκευῶν μεταφερθέντων εἰς τόν πλησιόχωρον Ἱ. Ναόν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Θεραπείων, πολλῶν ἱ. εἰκόνων καί ἀντικειμένων «ριφθέντων ὑπό τῶν μηχανῶν δυστυχῶς εἰς τήν θάλασσαν».

14 Πασχάλης Ἱ. Βαλσαμίδης, *Ἡ ἱστορία τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μακροχωρίου ΚΠόλεως*, ἔκδοσις Ἱ. Μητροπόλεως Δέρκων, Θεσσαλονίκη 2015, σσ. 193-194.

«ὑπευθύνου» Celal τινος ἐκ τῆς πόλεως Muş Μικρᾶς Ἀσίας πρός τόν Ἐπίσκοπον Ἀριανζοῦ ὅτι «ἐκάναμεν τό πᾶν διά νά διατηρηθῇ ὁ Ναός στήν ἀρχικήν του ὄψι...», ὁ Ἱεράρχης Γερμανός σθεναρῶς ἀπαντᾷ ἀλληγορικῶς: «Ναί! Τό Καλόν νά ἐμποδίζεται! Καί τό κακόν νά προχωρῇ».

***

Ὅμως, πέραν τῶν ἀνωτέρω ἱστορικῶν γεγονότων, δύο μόνον ἐκ τῶν πολλῶν ἄτινα ἐχειρίσθη ὁ ἴδιος καί πολλοί ἕτεροι μακάριοι Ἱεράρχαι τοῦ Φαναρίου ἐν ἀναλόγοις περιπτώσεσι, τό ἀνδρεῖον τοῦ «κρυφιομύστου ἱεροφάντου ἀγαθότητος» Θεοδωρουπόλεως Γερμανοῦ καταδεικνύεται καί ἐκ τοῦ ἑξῆς γεγονότος: Ψάλλων, ὁ Ἡγούμενος Γερμανός, κατά τόν ὄρθρον ἡμέρας τινός ἐν τῷ ἀναλογίῳ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Χάλκης, ἀναιτίως ἐδέχθη ὑπό ἐπιλήσμονος τῆς κλήσεως αὐτοῦ ἀσυνειδήτου τέως κληρικοῦ, ἄνευ λόγου, ἰσχυρόν «ράπισμα ἐν σιαγόνι». Ἀντί ἀγανακτήσεως καί «ὀδυρμοῦ», ὡς ἄλλος «πάγκαλος γενναῖος» Ἰωσήφ ἐσιώπησε· συνέχισε ὑμνῶν τόν Θεόν ἀπό τοῦ «ἄρματος» τοῦ ἀναλογίου[15]. Ἀπέκρυπτεν ἐπί μῆνας τό γεγονός. Εἰς οὐδένα ἀπεκάλυψέ τι. Δέν ἠγανάκτησε. Δέν ἐθορύβησε. Δέν ἐμέμφθη. Δέν κατήγγειλε τό γεγονός. Συνέσει θεοπρεπεῖ ἐσιώπησε ἐπί μακρόν, στοιχῶν Γρηγορίῳ τῷ Θεολόγῳ φθεγγομένῳ: «Μέγα δῶρον τοῦ Θεοῦ ἡ σιωπή καί τό μή ἀνάγκην ἔχειν λόγου παντός· ἀποταμίευεν ἑαυτῷ καί λόγον καί σιωπήν»[16]. Δηλαδή, συνεχώρησε. Οὐκ ἐκκάκησε καλοποιῶν[17]. Τό ἀπεκάλυψε τυχαίως καί ἀφελῶς εἰς τόν τότε Ἀρχιγραμματεύοντα τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου ἐν ἀνεξαρτήτῳ ἀναφορᾷ περί τοῦ ἀνιέρου ἐκείνου προσώπου.

***

Ἐφ’ ᾧ καί θεωρῶ χρέος καί ὀφειλήν νά «σαλπίσω», ἐν κατακλεῖδι, τῶν γενομένων τήν ἀλήθειαν. Νά σαλπίσω κατά τήν ἱεράν

---

15 Πρβλ. *Κοντάκιον Ἁγίας καί Μεγάλης Δευτέρας.*

16 *PG 36*,189C.

17 Πρβλ. *Β’ Θεσ.* 3,13.

ταύτην στιγμήν «ὕμνον ἀνδρείας» πρόσφορον εἰς τόν θεατήν καί σύμπονον συγκοινωνόν τῶν παθημάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καί τῆς Ρωμηοσύνης τῆς Πόλεως, τόν ἱερωσύνης καί ἀρχιερωσύνης χρίσματι κοσμηθέντα καί μαθητευθέντα Θεοδωρουπόλεως Γερμανόν, τόν σιγῇ τιμήσαντα καί διά τῆς σιγῆς τιμηθέντα.

Αὐτός ἦταν ὁ Θεοδωρουπόλεως Γερμανός, τοῦ ὁποίου πολλοί «ἐδοκιμάσαμεν τήν ἐπιείκειαν καί τήν ἀνεξικακίαν»[18]. Κάτοπτρον σιωπηλῆς μαρτυρίας. Σιωπή τοῦ Φαναρίου. Διό καί ἐπαινεῖται: καρτερόφρων ἀνδρεῖος τοῦ Χριστοῦ διάκονος, σιγῶν καί διά τῆς σιωπῆς πλέον εὐγλώττως ὁμιλῶν, ὁ τῶν ἀλγηδόνων καταφρονήσας, καί καλῶς τό δρόμον τόν ἔνθεον τελέσας, ἀναμένει παρά Κυρίου τήν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας[19]. Σᾶς εὐχαριστῶ.

---

18 Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, *Λόγος ἐν ταῖς καλλένδαις,* PG 48,959.

19 *Κολ.* 3,24.